

— розвиток об'єктивної самооцінки рівня засвоєних знань та набутих умінь і навичок; самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності та стимулів до самовдосконалення та саморозвитку;

— розвиток розумової діяльності студентів та індивідуального творчого стилю їх навчальної діяльності.

*Г. М. Курило, канд. екон. наук, асист.,
кафедра бухгалтерського обліку*

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК»: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

В умовах швидкого розвитку науково технічного прогресу та впровадження в життя його досягнень, важливе місце має використання в навчальному процесі вищої школи сучасних методів і технологій навчання. Серед них чільне місце займають: тренінг креативності; дискусія, дидактичні ігри; кейс-метод; круглий стіл; запам'ятовування інформації; розв'язування завдань, аналіз ситуації; проблемна лекція; доказ; роз'яснення; ігрове моделювання, комп'ютерні технології, зокрема інтернет-технології навчання.

Їх упровадження у навчальному процесі дають можливість підготувати майбутнього спеціаліста високого рівня, як в інтелектуальному, так і в духовному плані. Людину — спроможність реалізувати свої здібності в суспільство, досягти успіху і визнання своєї особистості як з боку близьких людей, так і визнання її становища в суспільстві, яке великою мірою визначається її ставленням до праці.

Застосування сучасних методів і технологій активного у процесі викладання, в тому числі викладання дисципліни «Бухгалтерський облік», впливають на внутрішню структуру особистості, викликаючи мотивацію щодо вивчення даного предмету, формування ціннісних установок й орієнтацій, певних інтересів і потреб, зростання її творчого потенціалу.

З метою підвищення активності і зацікавленості студентів до більш поглибленого вивчення предмету «Бухгалтерський облік» (особливо при веденні семінарсько-практичних занять) є впровадження таких інтерактивних методів навчання: кейс-метод, штурмова атака, ділової та імітаційної ігор, у т. ч. за допомогою комп'ютерного забезпечення, моделювання ситуа-

цій та розв'язування проблемних задач, зокрема за допомогою комп'ютерних програм. Це пояснюється тим, що вони спонукають викладача до постійного доповнення навчання спеціальною практикою, та підвищують тим самим інтерес студентів до вивчення дисципліни, дослідження її сутності та користності для себе.

Стосовно викладання теоретичної частини курсу «Бухгалтерський облік» найбільш ефективними, з погляду автора, є впровадження таких методів активного навчання, як: розв'язування завдань, роз'яснення та запам'ятовування інформації, програмне моделювання. Це зумовлено тим, що предмет є вузько визначеним; всім присутнім потрібно дати однакову інформацію; бракує часу на дискусії; необхідно засвоєння студентами конкретної інформації і наукових законів; запам'ятовування певної кількості точних цифрових значень (наприклад, розмір ставок податків і зборів).

Слід зазначити, враховуючи специфіку курсу, що одна з проблем викладача, відсутність у студентів бажання і мотивів вчитися. Для вирішення цієї проблеми слід:

- створити сприятливий навчальний клімат;
- доводити на прикладах необхідність опанування теоретичних знань і оволодіння навиків для успішної подальшої роботи;
- розробити і вирішувати завдання, які були б максимально близькими та зрозумілими для студентів;
- запровадити багатофакторну систему оцінки, яка б активізувала роботу студентів протягом усього семестру;
- залучення до обговорення проблемних питань як можна більшу частину присутніх студентів;
- впровадження комп'ютерних технологій контролю та оцінювання результатів самостійної роботи студентів;
- визначення винагороди студентам, що визначилися протягом семестру своєю активністю, креативністю у вирішенні неординарних ситуацій, своєчасністю та якістю виконання аудиторних і домашніх завдань.

Сучасною теорією і практики доведено, що застосування сучасних інтерактивних технологій активного навчання відрізняється від інших тим, що навчає викладача лояльності, толерантності, відкритості і демократичності стосовно студента. А студента — формуванню самостійності, самоповаги, здатності думати, аналізувати та висловлювати свої думки, розвитку навичок прийняття управлінських рішень.

У будь-якому разі удосконалення нашої педагогічної майстерності і наше прагнення ефективно використовувати в навчальному процесі сучасні технології активного навчання, має бути підкріплене і відповідною політикою навчального закладу, в якому ми викладаємо.

В. М. Лавриненко, канд. екон. наук, доц.,
кафедра історії економічних учень та економічної історії

ДО ПИТАННЯ ПРО ВЗАЄМОДІЮ ЕКОНОМІЧНОГО ТА ЕТИЧНОГО В УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ ОСВІТІ

Ідеологія сучасної економічної освіти направлена на формування економічних знань, в яких енергія студентського мислення спрямовується не на пошук правильних відповідей, а на діяльність в умовах невизначеності та постійних змін економічної діяльності. Історія політичної економії бере свій початок з уявлень про існування об'єктивних універсальних законів та можливостей їх наукового пояснення. Вивчення таємниць економічної сфери суспільства на засадах «ньютонівської визначеності» здійснювалася економічною наукою з урахуванням визначеного набору категорій, явищ і процесів за допомогою яких можна було передбачити майбутнє і позбавитися помилок минулого.

Застосування ідей визначеності та рівноваги виявилось конструктивним підходом до прагматичних можливостей класичної та неокласичної теорії, але одночасно вони почали віддаляти економічну науку від аналізу явищ морального порядку: егоїзму успіху, раціональності цілей і аморальності засобів, моральної оцінки збагачення та ін. Пошук смислу економічного вибору, підпорядкованому цінності «вигоди — витрати», не сприяв зосередженості моральної енергії суспільства на економічних проблемах. Економічна наука опинилася в ситуації, коли мораль поза наукою, а наука поза моральних вимог, що значно зменшувало її гуманістичний характер. Відродженню уваги до етичних і моральних проблем економічної теорії сприяло виникнення інституціоналізму. В центрі економічних досліджень опинилися правила і норми, які утворювали середовище, в якому індивід визначає цінність благ. Поведінка людини в цьому середовищі проявляється в умовах асиметрії інформації, невизначеності та ризику, а тому більшість господарських ситуацій не може бути пояснена тезами про лінійну рівновагу та зворотність часу. В природничих науках теорія нерівноваги (І. Пригожин) змінила традиційні уяв-